

Ο «Μικρός Πρίγκιπας» μεγάλωσε!

Μ. Πανουσιάδου¹, Σ. Θεοδωρίδου²

¹Δημοτικό Σχολείο Πενταλόφου
mariapanous@gmail.com

²Τμήμα Ένταξης Δημοτικού Σχολείου Αστυπάλαιας
stheo@alex.duth.gr

Περίληψη

Η παρούσα εργασία αφορά στο συνεργατικό eTwinning Έργο «Planet Diversity» που υλοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2015-2016, με τη συμβολή και αλληλεπίδραση μαθητών/τριών 8 τάξεων Α/θμιας και Β/θμιας Γενικής και Ειδικής Εκπαίδευσης από την Ελλάδα και την Ιταλία, με την εμπύχωση των εκπαιδευτικών τους, καθώς και των επισκεπτών του Έργου. Για την υλοποίησή του αξιοποιήθηκαν οι ΤΠΕ μέσω της πλατφόρμας TwinSpace, της ιστοσελίδας του Έργου και άλλων, συνεργατικών και μη, εργαλείων. Έχοντας ως αφετηρία τον «Μικρό Πρίγκιπα», η συνεργατική δομή των εργασιών ενίσχυσε την αλληλεπίδραση, την ανάπτυξη πρωτοβουλιών, τις κοινωνικές και συνεργατικές δεξιότητες των συμμετεχόντων, ενώ καλλιέργησε κλίμα συλλογικότητας ανάμεσα στους εταίρους αλλά και τη σχολική κοινότητα, διευρύνοντας την εμπειρία και την αλληλεπίδραση.

Λέξεις κλειδιά: ΤΠΕ, συνεργατική μάθηση, κοινότητα eTwinning.

1. Εισαγωγή

Στην παιδαγωγική πρόταση του Freire, ο εκπαιδευτικός ερευνά μαζί με τους εκπαιδευόμενους τον κόσμο, προκειμένου αυτός να γίνει κατανοητός με κριτικό τρόπο (Θεριανός, 2010). Συνεργάζονται και ερευνούν από κοινού την ίδια τους την ύπαρξη, όπως θα μπορούσαμε να πούμε και ο Μικρός Πρίγκιπας του Εξυπερύ, προκειμένου να δουν ποια είναι η θέση τους στον κόσμο και μεταξύ άλλων, πώς μπορεί να αλλάξει η ζωή και ο εαυτός τους μαζί με τον κόσμο προς το καλύτερο.

Κατά τον Brown (1994), η συνεργατική μάθηση δεν είναι μόνο μια συναρπαστική εμπειρία με ουσιαστικά οφέλη για τα παιδιά, αλλά και μια απαραίτητη προϋπόθεση για τη μελλοντική τους επιβίωση. Σύμφωνα με τη Driscoll (2000) ως μάθηση ορίζεται «η επίμονη αλλαγή της ανθρώπινης απόδοσης ή της δυναμικής απόδοσης... η οποία πρέπει να συντελείται σαν αποτέλεσμα της εμπειρίας του εκπαιδευόμενου και της αλληλεπίδρασής του με τον κόσμο» (σελ.11). Αποδίδοντας τη διάσταση της διάρκειας στην αλλαγή η οποία επέρχεται στην ανθρώπινη απόδοση, η ερευνήτρια αναφέρεται στις εμπειρίες του ατόμου και στις αλληλεπιδράσεις του τόσο με το γενικό πλαίσιο όσο και με τους άλλους ανθρώπους.

Αναφορικά με το πλαίσιο μάθησης, η εξεύρεση χώρου για την ενσωμάτωση δραστηριοτήτων μη τυπικής εκπαίδευσης μέσα στην τυπική, φαίνεται ότι έχει τη δυναμική να εμπλουτίσει τη γνώση με εμπειρία. Όταν οι μη τυπικές δραστηριότητες που ενσωματώνονται είναι σχεδιασμένες έτσι ώστε να διαθέτουν κατεύθυνση και να διατηρούν τη συνοχή του αναλυτικού προγράμματος, τότε μπορούν να αυξήσουν την εσωτερική παρώθηση των εκπαιδευόμενων καθώς και τον αντίκτυπο των μη τυπικών εμπειριών συμπεριλαμβάνοντας επίσης τη διασκέδαση και την ελευθερία της μη τυπικής εξερεύνησης (Sharples et al., 2015).

Η δημιουργική αξιοποίηση των ΤΠΕ με τη μορφή εκπαιδευτικού εργαλείου ανοίγει νέα παράθυρα διαμαθητικής συνεργασίας και επικοινωνίας του σχολείου, διαμορφώνοντας συνεργατικά μαθησιακά περιβάλλοντα πέρα από τα στενά όρια της τάξης. Επιπρόσθετα, η ανάπτυξη συνεργατικών δραστηριοτήτων ηλεκτρονικής επικοινωνίας μπορεί να αποδειχτεί ένα εξαιρετικό εργαλείο αλληλεπίδρασης και ανάπτυξης της δημιουργικότητας μέσα από τη συλλογική προσπάθεια (Κακλαμάνης, 2005).

2. Το Έργο

Αφετηρία του συνεργατικού eTwinning Έργου «Planet Diversity» που παρουσιάζεται στην παρούσα εργασία υπήρξε η δημιουργική προσέγγιση του βιβλίου «Ο Μικρός Πρίγκιπας» του Αντουάν ντε Σαίντ Εξυπερύ, με στόχο τη δημιουργία από τους μαθητές του δικού τους Πλανήτη της Διαφορετικότητας και τη συμβολική σύνδεσή του με την Ε.Ε. Το Έργο υλοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2015-2016, με τη συμβολή και αλληλεπίδραση μαθητών/τριών 8 τάξεων Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Γενικής και Ειδικής Εκπαίδευσης από την Ελλάδα και την Ιταλία με την εμπύχωση των εκπαιδευτικών τους καθώς και επισκεπτών του έργου. Για την υλοποίησή του αξιοποιήθηκαν οι ΤΠΕ, μέσω της πλατφόρμας TwinSpace (<https://twinspace.etwinning.net/10890/home>), της ιστοσελίδας του έργου (<http://planetdiversity.weebly.com>) και άλλων διαδικτυακών, συνεργατικών και μη, εργαλείων.

Οι μαθητές συγκρότησαν και εργάστηκαν σε ομάδες Αστρονόμων, Γεωγράφων, Φιλοσόφων, Καλλιτεχνών και κινητικών δραστηριοτήτων (Active Teams), προκειμένου να δημιουργήσουν πρωτότυπα ψηφιακά συνεργατικά - και μη - προϊόντα. Το Έργο αναπτύχθηκε σε 3 Θεματικές Ενότητες : «Travelling with the Little Prince», «Planet Diversity» και «Planet Diversity meets EU» και ολοκληρώθηκε με τη διεξαγωγή ενδοσχολικών και διασχολικών εκδηλώσεων διάχυσης και αποτίμησης από όλους τους συμμετέχοντες. Οι μαθητές/τριες που πήραν μέρος, συνδιαμόρφωσαν το έργο, εργάστηκαν ομαδοσυνεργατικά και συμμετείχαν σε τηλεδιασκέψεις γνωριμίας, παρουσιάσεων εργασιών και ανατροφοδότησης μεταξύ τους, καθώς και σε σύγχρονη τηλεκπαίδευση με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών. Η ομάδα των συνεργαζόμενων εκπαιδευτικών αξιοποίησε το διαδίκτυο για επικοινωνία (mail, Skype, ooVoo,) και εργαλεία της πλατφόρμας TwinSpace όπως ο Πίνακας Ανακοινώσεων Εκπαιδευτι-

κών και η wiki σελίδα Educators' Repository, όπου προτάθηκε υλικό και διαδικτυακά ψηφιακά εργαλεία, διαμορφώθηκαν από κοινού οι επιμέρους δραστηριότητες του Έργου και ο διαμοιρασμός εργασίας (Task Distribution). Συντονίστρια του Έργου υπήρξε η ελληνίδα ιδρύτρια του «Planet Diversity» Μ. Πανουσιάδου.

3. Υλοποίηση του Έργου και Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αξιοποιήθηκαν ως εργαλεία επικοινωνίας μεταξύ εταίρων (εκπαιδευτικών, μαθητών και επισκεπτών έργου), δημιουργίας ψηφιακών συνεργατικών αντικειμένων και διάχυσης των δράσεων. Κύριο εργαλείο συνεργασίας αποτέλεσε η πλατφόρμα TwinSpace, με δυνατότητες όπως η δημιουργία Σελίδων wiki, Ημερολόγιο Δραστηριοτήτων Έργου με πεδία σχολίων ανατροφοδότησης, Πίνακα Ανακοινώσεων Εκπαιδευτικών, Live Chat, forum.

3.1 Εισαγωγικές δραστηριότητες (Διάρκεια: 2 μήνες)

Στο στάδιο της οργάνωσης των δράσεων, η ελληνίδα ιδρύτρια του Έργου διαμόρφωσε το TwinSpace του Έργου, δημιούργησε την ιστοσελίδα του έργου και μοιράστηκε τους κωδικούς πρόσβασης με τους εταίρους εκπαιδευτικούς ώστε να συνδιαμορφώσουν τα περιεχόμενα της ιστοσελίδας. Επιπροσθέτα, δημιουργήθηκε η σελίδα wiki «Educators' Repository» όπου οι εταίροι εκπαιδευτικοί πρότειναν υλικό και ψηφιακά εργαλεία, συνδιαμόρφωσαν το πλάνο υλοποίησης και διαμοίρασαν τις εργασίες των ομάδων από κοινού.

Η πρώτη εισαγωγική δραστηριότητα «Come Together» αφορούσε στην παρουσίαση τόσο όλων των εταίρων, όσο και των συνεργαζόμενων τάξεων-σχολείων καθώς και των επισκεπτών του έργου, μέσω του συνεργατικού ψηφιακού εργαλείου Padlet καθώς και των Voki Avatars. Πιο συγκεκριμένα:

- Οι μαθητές του Δ1 του Δημ. Σχ. Πενταλόφου πήραν προσωπικό κωδικό πρόσβασης στην πλατφόρμα TwinSpace και παρακολούθησαν μαθήματα χρήσης της πλατφόρμας και του Power point από την εκπαιδευτικό της τάξης (εκτός διδακτικού ωραρίου). Εργαζόμενοι σε ομάδες φωτογράφων και δημοσιογράφων, δημιούργησαν παρουσιάσεις του σχολείου, της τάξης και του εαυτού τους και τις ανέρτησαν στο συνεργατικό Padlet. Εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν ήταν το Power point και η πλατφόρμα ψηφιακών εκδόσεων Issuu. Τέλος, το καλωσόρισμα στο Έργο έγινε με Voki Avatar.
- Οι μαθητές που υποστηρίχτηκαν από το Τμήμα Ένταξης του Δημοτικού Σχολείου Αστυπάλαιας κατά τη σχολική χρονιά 2015-16 και έλαβαν μέρος στο έργο (μαθητές δημοτικού με ιδιαιτερότητες μάθησης), δημιούργησαν έναν ομαδικό κωδικό για την πρόσβαση στην πλατφόρμα Twinspace, φωτογράφισαν την τάξη του Τμήματος Ένταξης και το σχολείο, απεικόνισαν τον εαυτό τους στο Tuxpaint, κατέγραψαν πράγματα που τους αρέσουν και παρουσίασαν στοιχεία του χαρακτήρα τους και χαρακτηριστικά που τους φέρνουν πιο

κοντά στους άλλους, χρησιμοποίησαν υλικό από τα διαδραστικά βιβλία μαθητή για το μάθημα των καλλιτεχνικών και χρωμάτισαν ανθισμένους ουρανοί, πήραν μέρος σε βιωματικές δράσεις που προτείνονται στο διδακτικό υλικό του προγράμματος «Νοιάζομαι και δράω» και αφορούν στην ενθάρρυνση της αυτοεκτίμησης και της συλλογικότητας, κατασκεύασαν και ονομάτισαν τα δικά τους αστέρια και πλανήτες καθώς και τη σημαία τους για τη γη, ολοκληρώνοντας την παρουσίασή τους με το αστέρι της ομάδας και τα χαρακτηριστικά της. Για τις ανάγκες των παρουσιάσεων (εαυτού, ομάδας, τάξης, σχολείου) που αναρτήθηκαν στα κοινό Padlet οι μαθητές εργάστηκαν ατομικά ή σε μικρές ομάδες με στόχο να εξοικειωθούν με τα: Power point, Tagxedo, Word, Issuu, επεξεργασία εικόνων.

Ως δεύτερη εισαγωγική δραστηριότητα επιλέχθηκε η δημιουργία του συνεργατικού λογότυπου του έργου με το ψηφιακό εργαλείο Awwapp (Εικόνα 1).

Εικόνα 1: Συνεργατικό Λογότυπο Έργου

Παρότι το συγκεκριμένο εργαλείο δίνει τη δυνατότητα online συνεργασίας, ο μεγάλος αριθμός εταίρων και η ανομοιογένεια των Ωρολόγιων Προγραμμάτων των συνεργαζόμενων τάξεων δεν επέτρεψε την online σύγχρονη συνεργασία αλλά την εργασία με τη μέθοδο «ντόμινο» (ξεκίνησε η πρώτη συνεργαζόμενη τάξη, το έστειλε μέσω TwinSpace στην επόμενη κ.ο.κ).

3.2 Θεματική Ενότητα «Travelling with the little Prince» (Διάρκεια: 2 μήνες)

Οι εταίροι μαθητές, μετά την ολοκλήρωση των εισαγωγικών δραστηριοτήτων, επεξεργάστηκαν την πρώτη Θεματική Ενότητα με τίτλο: «Travelling with the little Prince». Χωρίστηκαν σε διασχολικές ομάδες Αστρονόμων, Γεωγράφων, Φιλοσόφων, Καλλιτεχνών και Active. Ειδικά για τις δραστηριότητες των ομάδων Active, το συντονισμό ανέλαβε η συνεργάτιδα καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής Β. Σαζακλίδου. Την ανάγνωση και επεξεργασία του βιβλίου «Ο Μικρός Πρίγκιπας» ακολούθησε η επιλογή στοιχείων-αναφορών του βιβλίου (όπως τα ηφαίστεια, το διάστημα, ανθρώπινες

αξίες και συναισθήματα) τα οποία οι μαθητές εντόπισαν και αξιοποίησαν προκειμένου να δημιουργήσουν συνεργατικά έργα. Αναλυτικότερα:

- Δημιουργήθηκαν σελίδες wiki στο TwinSpace για την ανάρτηση τόσο των εργασιών της κάθε διασχολικής ομάδας όσο και των συνεργατικών δράσεων καθώς και για τις ενδοσχολικές και διασχολικές εκδηλώσεις διάχυσης των αποτελεσμάτων του Έργου.
- Οι εταίροι μαθητές έπαιξαν τα μη ανταγωνιστικά κινητικά παιχνίδια «Around the Flower, over the Volcano, under the Baobab», «Asteroids & Bodyshapes», «Fly away/Planets/Volcano» που δημιούργησαν οι συνεργάτες μας Active Team-Δ1 του 7^{ου} Δημ. Σχ. Ευόσμου, εμπνευσμένα από το Μικρό Πρίγκιπα.
- Οι μαθητές του Δ1 του Δημ. Σχ. Πενταλόφου δημιούργησαν quiz και ψηφιακά παζλ εμπνευσμένα από τον Μικρό Πρίγκιπα για τη σελίδα «Fun Corner» του TwinSpace, χρησιμοποιώντας τα εργαλεία ProProfs και Jigsawplanet αντίστοιχα, εικαστικά έργα με θέμα το ηλιακό σύστημα, τα ηφαίστεια, την ευγένεια, καθώς επίσης και τη Χώρα των συναισθημάτων. Με την εμπύχωση της δασκάλας Φυσικής Αγωγής του σχολείου, δημιούργησαν το κινητικό παιχνίδι «The Snake». Οργάνωσαν και πραγματοποίησαν ενδοσχολικές παρουσιάσεις του Έργου χρησιμοποιώντας διαδραστικούς πίνακες και αρθρογράφησαν στο σχολικό ιστολόγιο, καθώς στη σχολική εφημερίδα «Σχολείο σε Δράση». Επεξεργάστηκαν σε ομάδες πληροφορίες από το διαδίκτυο (webquest) και συνέγραψαν βιογραφικά κείμενα για μεγάλους φιλόσοφους, μεγάλους εξερευνητές και τα ταξίδια στο διάστημα για τα συνεργατικά ψηφιακά βιβλία. Αξιοποίησαν το Live Chat για επικοινωνία με εταίρους μαθητές, σύμφωνα με πρόγραμμα online συναντήσεων. Παρακολούθησαν την ταινία «Ο Μικρός Πρίγκιπας» και διερεύνησαν σε ομάδες, με φύλλο εργασίας της εκπαιδευτικού της τάξης, στοιχεία της ταινίας όπως: έκφραση-διαχείριση συναισθημάτων και ανάπτυξη δεσμών. Ψηφιακά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για την ολοκλήρωση και παρουσίαση των δράσεων υπήρξαν το Kizoa, το Powtoon, το Slidely, το Wevideo, το Zoho και το Issuu. Τέλος, παρακολούθησαν τηλεδιδασκαλία σε σύνδεση μέσω Skype με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών και την αστροφυσικό επισκέπτρια του Έργου μας, ενώ έγραψαν και σχετικό συνεργατικό άρθρο στο ιστολόγιο του σχολείου.
- Οι μαθητές του Τμήματος Ένταξης του Δημ. Σχ. Αστυπάλαιας με μεγάλο ενθουσιασμό εργάστηκαν για όλες τις ομάδες, έγιναν αστρονόμοι, γεωγράφοι, φιλόσοφοι, Active και καλλιτέχνες, εστιάζοντας σε στοιχεία του βιβλίου αναφορικά με την δημιουργία δεσμών, την αλληλοβοήθεια και την ευγνωμοσύνη, το ταξίδι, την περιέργεια, την εμπιστοσύνη και την εξαπάτηση, τη δίψα για γνώση και καλαισθησία, καθώς και στοιχεία σχετικά με την αστρονομία, τα ηφαίστεια αλλά και τη διατροφή. Όλοι οι μαθητές έπαιξαν με παζλ και παιδικούς κύβους με θέματα από τον «Μικρό Πρίγκιπα», κατασκεύασαν τα δικά

τους ψηφιακά παζλ με τη χρήση του Jigsawplanet επιλέγοντας και φωτογραφίζοντας εικόνες από το βιβλίο για τη σελίδα «Fun Corner», συμπλήρωσαν το quiz με ερωτήσεις (μέσα από το ProProfs) που κατασκεύασαν οι συνεργάτες από το Δημ. Σχ. Πενταλόφου μετά την επεξεργασία του βιβλίου, παραλλήλισαν τον μικρό πρίγκιπα με ήρωες από τα βιβλία του Μ.Λουντέμη, του Ν.Καζαντζάκη και του Ε.Τριβιζά, αφού αναζήτησαν πληροφορίες στο διαδίκτυο και παρακολούθησαν στο Youtube αποσπάσματα θεατρικών παραστάσεων και αφηγήσεων, εκφράζοντας παράλληλα τα συναισθήματά τους. Επιπρόσθετα, οι μαθητές αναζήτησαν πληροφορίες και παρακολούθησαν σχετικά βίντεο στο διαδίκτυο αναφορικά με το ηλιακό μας σύστημα, καθώς και αποσπάσματα της τηλεδιάσκεψης των συνεργατών από το Δημ. Σχ. Πενταλόφου με την επισκέπτρια του έργου από το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, προκειμένου να κατασκευάσουν το δικό τους ηλιακό σύστημα με πρωτότυπο τρόπο, απεικόνισαν σε t-shirts τους αγαπημένους τους πλανήτες, συνδύασαν ονομασίες φανταστικών πλανητών του βιβλίου με σύμβολα συντηρητικών τροφίμων και εργάστηκαν διαθεματικά αξιοποιώντας διάφορα γνωστικά αντικείμενα και ενότητες των διαδραστικών βιβλίων μαθητή για κάθε τάξη. Χρήσιμα εργαλεία για την οργάνωση και παρουσίαση της συμβολής τους στα συνεργατικά προϊόντα της κάθε ομάδας υπήρξαν τα: Issuu, Thinglink, Slidely, Power point, Tagxedo.

- Πραγματοποιήθηκε μια μεγάλη σειρά τηλεδιασκέψεων ανατροφοδότησης μεταξύ των συνεργαζόμενων μαθητών. Χρησιμοποιήθηκαν το Skype και το ooVoo, το οποίο δίνει τη δυνατότητα σύνδεσης έως 12 χρηστών και μαγνητοσκόπησης της τηλεδιάσκεψης. Οι εταίροι μαθητές και εκπαιδευτικοί αξιολόγησαν τη δράση των τηλεδιασκέψεων σε ένα συνεργατικό Padlet. Επίσης πραγματοποιήθηκε δια ζώσης συνάντηση με το τμήμα Α2 του 4^{ου} Δημ. Σχ. Ωραιόκαστρου και το Δ1 του Δημ. Σχ. Πενταλόφου, κατά την οποία οι εταίροι μαθητές παρουσίασαν εργασίες, έπαιξαν μη ανταγωνιστικά κινητικά παιχνίδια, σύναψαν δεσμούς φιλίας, έδωσαν και πρόσφεραν ανατροφοδότηση.
- Πέντε συνεργατικά e-books Issuu (ένα από κάθε διασχολική ομάδα αστρονόμων, φιλοσόφων, γεωγράφων, active και καλλιτεχνών) αποτέλεσαν τα τελικά συνεργατικά προϊόντα της πρώτης Θεματικής Ενότητας.

3.3 Θεματική Ενότητα «Planet Diversity» (Διάρκεια: 2 μήνες)

Η δεύτερη Θεματική Ενότητα του eTwinning Έργου αφορούσε στη δημιουργία του Πλανήτη της Διαφορετικότητας. Οι διασχολικές ομάδες εργασίας επέλεξαν τα θέματα πάνω στα οποία θα εργαστούν και προχώρησαν στη συνεργατική δημιουργία του Πλανήτη. Αναλυτικότερα:

- Οι εταίροι μαθητές επεξεργάστηκαν επιλεγμένους τίτλους βιβλίων με αντιπολεμικό και κοινωνικό περιεχόμενο και συμμετείχαν στην κατασκευή των Ήλι-

ων της Διαφορετικότητας με την αποστολή ηλιαχτίδων-μηνυμάτων προς τις συνεργαζόμενες τάξεις. Κάθε συνεργαζόμενη τάξη παρέλαβε τις ηλιαχτίδες των εταίρων και συνέθεσε το δικό της Ήλιο. Οι «Ήλιοι της Διαφορετικότητας» παρουσιάστηκαν με το εργαλείο Proshow.

- Οι μαθητές του Δ1 του Δημ. Σχ. Πενταλόφου δημιούργησαν ομαδοσυνεργατικά μια πόλη του Πλανήτη μας, δακτυλογράφησαν τα κείμενά τους με τα χαρακτηριστικά της ζωής στην πόλη, καθώς και της ευρύτερης κοινότητας του Πλανήτη *Διαφορετικότητα*. Επιπρόσθετα, παρουσίασαν την πόλη όπως την φαντάστηκαν με εικαστικά έργα κι έγραψαν ένα παραμύθι με ήρωες κατοίκους της, όπου σκιαγράφησαν τις αρχές που διέπουν τις σχέσεις τους. Χρησιμοποίησαν το ψηφιακό online λείο <http://www.pbs.org/parents/creativity/ideas/stars.html> για να δημιουργήσουν αστερισμούς και τους μύθους που τους συνοδεύουν, καθώς και ένα φυτολόγιο των θεραπευτικών φυτών και δέντρων του Πλανήτη. Με την εμπύχωση της δασκάλας Φυσικής Αγωγής του σχολείου χορογράφησαν τον ύμνο του Πλανήτη. Άλλα εργαλεία που αξιοποιήθηκαν ήταν τα εξής: PowerPoint, Word, Issuu, Slideshare, Awwapp, Youtube, Movie Maker, Kizoa, Buncee.
- Οι μαθητές του Τμήματος Ένταξης του Δημ. Σχ. Αστυπάλαιας εστίασαν στη ζωή που θα επιθυμούσαν να έχουν οι κάτοικοι του πλανήτη της διαφορετικότητας, στη σημαία αλλά και στις αξίες αυτού του πλανήτη, με τη βοήθεια έργων τέχνης που αναζήτησαν από το διαδίκτυο εξέφρασαν τα συναισθήματά τους για τον πόλεμο, την προσφυγιά, την αγάπη για τη φύση, τη συμπερίληψη, την ευγένεια, το μοίρασμα γνώσης και συναισθημάτων και πρότειναν αντιπολεμικά παιχνίδια. Τέλος, απεικόνισαν τη ζωή στον πλανήτη με τάγκραμ, συνέγραψαν μικρές ευφάνταστες ιστορίες και εξοικειώθηκαν με τα: Padlet, Powerpoint, Word, Issuu, Storybird, Linoit, Tagxedo, Popplet & Slidely προκειμένου να οργανώσουν και να παρουσιάσουν τις ιδέες και τη συμβολή τους στον πλανήτη της διαφορετικότητας.
- Ο Πλανήτης παρουσιάστηκε με συνεργατική πολυμεσική αφίσα Glogster

3.4 Θεματική Ενότητα «Planet Diversity meets EU» (Διάρκεια: 1 μήνας)

Οι συνεργάτες- μαθητές προχώρησαν σε συμβολική σύνδεση του Πλανήτη με την Ε.Ε. αξιοποιώντας υλικό από την ιστοσελίδα <http://europa.eu/>. Όλα τα τελικά προϊόντα αναρτήθηκαν στη συνεργατική wiki σελίδα του TwinSpace «Planet Diversity meets EU». Ειδικά οι μαθητές το Τμήματος Ένταξης Δημ. Σχ. Αστυπάλαιας συνέδεσαν τη Θεματική Ενότητα με το επίκαιρο προσφυγικό ζήτημα, αξιοποιώντας υλικό από το διαδίκτυο. Οι μαθητές του Δ1 του Δημ. Σχ. Πενταλόφου εντόπισαν διαφορές και ομοιότητες ανάμεσα στον Πλανήτη και την Ε.Ε (πολίτευμα, νόμισμα, περιβάλλον και μόλυνση κ.α.) για την παρουσίαση των οποίων αξιοποιήθηκε το Powtoon. Πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση «Big Event: Fun & Learning with Collaboration» στο Δημ. Σχ. Πενταλόφου όπου οι εταίροι μαθητές του (Δ1 Δημ. Σχ. Πενταλόφου, Α2 4^ο

Δημ. Σχ. Ωραιοκάστρου και Δ1 του 7^{ου} Δημ. Σχ. Ευόσμου) παρουσίασαν εργασίες, έλαβαν και έδωσαν ανατροφοδότηση, έπαιξαν μη ανταγωνιστικά κινητικά παιχνίδια «We are the Planet, the Planet is us» που δημιούργησαν οι συνεργάτες μας Active Team-Δ1 του 7^{ου} Δημ. Σχ. Ευόσμου με θέμα το ανθρώπινο σώμα και ανέπτυξαν δεσμούς φιλίας. Αποσπάσματα από την εκδήλωση και η αξιολόγησή της από τους συμμετέχοντες μαθητές και εκπαιδευτικούς παρουσιάστηκαν σε συνεργατικό Padlet.

3.5 Διάχωση & τελική αποτίμηση Έργου (Διάρκεια: 1,5 μήνας)

Όλοι οι εταίροι εκπαιδευτικοί, μαθητές αλλά και οι επισκέπτες του Έργου συμμετείχαν στην τελική αποτίμηση (σε συνεργατικό Padlet), ενώ επιπρόσθετα, οργανώθηκαν ενδοσχολικές και διασχολικές εκδηλώσεις για το κλείσιμο του Έργου. Σε αυτές συγκαταλέγονται η συγγραφή - με τη μέθοδο του ιδεοκαταιγισμού και του θεατρικού αυτοσχεδιασμού - και πραγματοποίηση θεατρικής παράστασης από τους μαθητές του Δ1 και του Δ2 του Δημ. Σχ. Πενταλόφου, καθώς και εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο 7^ο Δημ. Σχ. Ευόσμου. Στην εκδήλωση οι μαθητές έπαιξαν μη ανταγωνιστικά κινητικά παιχνίδια και δημιούργησαν τον «Κομήτη αγαπημένων λέξεων» που παρουσιάστηκε με δέντρο πληροφοριών, αξιοποιώντας το online εργαλείο Spicynodes. Επιπλέον, επιλεγμένες δράσεις των μαθητών του Τ.Ε του Δ/Σ Αστυπάλαιας με τη μορφή σχεδίων εργασίας συμπεριλήφθηκαν στην online ψηφιακή βιβλιοθήκη (Learning Object Repository) του Πανεπιστημίου Αιγαίου μέσω της συμμετοχής του Τ.Ε κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά στο Erasmus+ Σεμιναριακό μάθημα με τίτλο: “Active Citizenship through the e-Reflect approach”.

4. Αντίκτυπος του Έργου

Στόχος του Planet Diversity, μεταξύ άλλων, υπήρξε η δημιουργία από τους μαθητές του δικού τους ασυνήθιστου Πλανήτη και η συμβολική σύνδεσή του με την Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσα από τη συγκρότηση ομάδων εργασίας (μαθητές διαφορετικών ηλικιών και σχολείων) και τη δημιουργία πρωτότυπων ψηφιακών -συνεργατικών και μη - προϊόντων. Η συνεργατική δομή του έργου ενίσχυσε την αλληλεπίδραση, κοινωνικές και συνεργατικές δεξιότητες των συμμετεχόντων, ενώ καλλιέργησε κλίμα συλλογικότητας ανάμεσα σε μαθητές, εκπαιδευτικούς, επισκέπτες και τη σχολική κοινότητα, γεγονός που διαπιστώνεται και από τις δραστηριότητες διαμορφωτικής και τελικής αξιολόγησης του Έργου. Η συνολική εμπειρία και η αλληλεπίδραση όλων των συμμετεχόντων μαθητών και εκπαιδευτικών ενθάρρυνε τα εξής:

- Την ενίσχυση της θετικής αυτο-εικόνας των μαθητών μέσα από τις παρουσιάσεις κοινών εργασιών – έργων (ενδοσχολικές και διασχολικές).
- Την ανάπτυξη της κοινωνικής διάστασης της προσωπικότητάς τους.
- Την εξερεύνηση συναισθημάτων όπως η μοναξιά και η αγάπη και βασικών ανθρώπινων αξιών, όπως η φιλία, η αποδοχή της διαφορετικότητας κ.α.

- Την καλλιέργεια της δημιουργικής σκέψης και έκφρασης των μαθητών, με το διαθεματικό και μη τυπικό τρόπο προσέγγισης γνωστικών αντικειμένων όπως η γεωγραφία, βιολογία, φυσική αγωγή, η γλώσσα, το θέατρο, η λογοτεχνία, η αστρονομία, κ.λπ. και με τη δημιουργική αξιοποίηση του TwinSpace και διάφορων ψηφιακών εργαλείων Web 2.0.
- Τη διαμόρφωση ασφαλούς πλαισίου επικοινωνίας λεκτικής και μη, για ανταλλαγή απόψεων και έκφραση εμπειριών τόσο με μαθητές στην Ελλάδα όσο και την Ιταλία (Σαρδηνία).
- Τη διαμόρφωση κλίματος αμοιβαίου σεβασμού και αποδοχής της διαφορετικότητας.
- Την ενίσχυση ανάληψης πρωτοβουλιών καθώς και την ανάδειξη και καλλιέργεια ταλέντων.
- Την ενίσχυση κινήτρων έκφρασης, συμμετοχής στις κοινές δράσεις και σύνδεση της μάθησης με την καθημερινή ζωή, μέσω δημιουργίας περιβάλλοντος αυθεντικής μάθησης.
- Την ανάδειξη της συλλογικής προσπάθειας και της αμοιβαίας συνεισφοράς όλων των συνεργατών, μέσω του διαμοιρασμού ρόλων και εργασιών, συγκρότησης και τήρησης χρονοδιαγράμματος εργασιών, άμεσης ανατροφοδότησης και συμπερίληψης όλων των ιδεών, παραγωγής συνεργατικών προϊόντων.
- Την παραγωγή πρωτότυπου διδακτικού ψηφιακού υλικού ανοιχτής πρόσβασης για μαθήματα όπως αστρονομία, φιλοσοφία, γεωγραφία, λογοτεχνία, φυσική αγωγή.
- Την εξοικείωση με τις ΤΠΕ και τη βελτίωση επίδοσης μαθητών με και χωρίς μαθησιακές δυσκολίες.
- Την ήπια μετάβαση μαθητών Δημοτικού με ιδιαιτερότητες μάθησης στο Γυμνάσιο (συνεργασία με το Γυμνάσιο Αστυπάλαιας).
- Τη μεγιστοποίηση διάχυσης των αποτελεσμάτων του Έργου μέσα από διασχολικές, ενδοσχολικές εκδηλώσεις, δημοσιοποίηση των εργασιών σε σχολικές εφημερίδες και στις ιστοσελίδες των σχολείων/συνεργατών καθώς και σε ψηφιακό αποθετήριο διδακτικού υλικού.

5. Επίλογος

Με αφορμή τον «Μικρό Πρίγκιπα» όλοι οι μετέχοντες στο Έργο συγκρότησαν μια μεγάλη κοινότητα συνεργατών με κοινή διάθεση συνδημιουργίας εναλλακτικού ψηφιακού και μη, μαθησιακού περιβάλλοντος μέσα από την αλληλεπίδραση με διαφορετικούς ανθρώπους και γνωστικά αντικείμενα καθώς και με τη δημιουργική αξιοποίηση των ΤΠΕ εργαζόμενοι προς ένα κοινό στόχο. Ο Μικρός Πρίγκιπας «μεγάλωσε» τις εμπειρίες δημιουργικής σύμπραξης και αλληλεπίδρασης όλων των συνεργα-

τών του Έργου “Planet Diversity” καθώς και τον αναστοχασμό πάνω σ’ αυτή την κοινή εξερεύνηση.

Αναφορές

- Brown, A.L. (1994). The advancement of learning. *Educational Researcher*, 23,4-12.
- Driscoll, M. (2000). *Psychology of Learning for Instruction*. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Θεριανός, Κ. (2010). Εθνογραφία στην εκπαίδευση και Κριτική Παιδαγωγική. Στο Μ. Πουρκός & Μ. Δαφέρμος (Επιμ.), *Ποιοτική Έρευνα στην Ψυχολογία και την Εκπαίδευση: Θεωρητική οριοθέτηση του Πεδίου* (σελ.699-717). Αθήνα: Τόπος.
- Κακλαμάνης,Θ.(2005). Συνεργατική μάθηση και ΤΠΕ στην Εκπαίδευση. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 10, 130-144.
- Sharples, M., Adams, A., Alozie, N., Ferguson, R., FitzGerald, E., Gaved, M., McAndrew, P., Means, B., Remold, J., Rienties, B., Roschelle, J., Vogt, K., Whitelock, D. & Yarnall, L. (2015). *Innovating Pedagogy 2015: Open University Innovation Report 4*. Milton Keynes: The Open University.

Abstract

Present study refers to the collaborative eTwinning Project «Planet Diversity» (2015-16). Educators & students from 8 classes of Primary and Secondary education (both General and Special) from Greece and Italy, contributed and interacted in order to implement the project with the encouragement of Project’s Visitors & the extensive use of ICT through TwinSpace platform, Project’s website and Web 2.0 tools. Starting from the "Little Prince", Project’s cooperative structure encouraged interaction, creative initiatives, social and cooperative skills of all participants while a climate of collegiality among partners and the school community expand both experience and interaction of all partner classes.

Keywords: ICT, collaborative learning, eTwinning community.